

ÅLESUND KOMMUNE

RÅDMANNEN

JOUR.NR. 05/5106
VEDLEGG NR. 2
S. 1Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep

0033 OSLO

OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENTET	
04/1944-161	
DATO - 2. MARS 2005	
AN	EKSP.
521	

Kommuneadvokaten
Saksbehandler
Ruth-Louise Osborg
Tlf 70 16 28 12

Deres ref.

Vår ref.
RLO/04/1004-5/ S11Dato:
14.02.2005

HØRINGSUTTALELSE TIL NOU 2004: 26 HJEMFALL

Ålesund kommune er majoritetsaksjonær i Tafjord Kraft AS, et konsern som gjennom selskapet Tafjord Kraftproduksjon produserer kraft i åtte heleide stasjoner i tillegg til å være med på utbyggingen av Øvre Otta. Videre er Ålesund kommune minoritetsaksjonær i Tussa Kraft AS som står for kraftproduksjon i til sammen 13 kraftverk.

Vannkraften er en av Norges viktigste økonomiske ressurser og Ålesund kommune er av den oppfatning at det er viktig å sikre en nasjonal kontroll av disse ressursene. Ålesund kommune slutter seg derfor i hovedtrekk til de synspunkter og forslag som er fremkommet fra det nedsatte utvalgs mindretall (representantene fra LO, KS og LVK).

1. Behovet for ytterligere avklaring av forholdet til EØS-reglene

1.1 EØS-reglens anvendelsesområde

På tross av at Olje og Energidepartementet (OED) gjennom tidene har inntatt det standpunkt at EØS-avtalen ikke omfatter hjemfallsordningen, har det nedsatte utvalget lagt til grunn en utredning fra EØS-utredning dr.juris Olav Kolstad. I nevnte utredning har Kolstad lagt til grunn at EØS-avtalen også gjelder for forvaltning av vannkraftressursene. Dette standpunktet er ikke bare i strid med det som har blitt hevdet fra OEDs side gjennom alle år, men er også i strid med konklusjoner fra andre anerkjente eksperter på EØS-rett og det synes å herske betydelig uenighet når det gjelder forståelsen av EØS-reglens omfang.

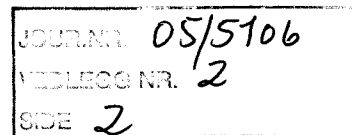
Ålesund kommune mener på denne bakgrunn at det bør foretas ytterligere avklaringer av forholdet til EØS-reglene før arbeidet med utforming og vedtakelse av nye regler iverksettes. Herunder synes det grunn til å søke å oppnå avklaringer gjennom forhandlinger med ESA, slik det har vært vanlig i andre saker av vesentlig internasjonal betydning.

1.2 EØS-reglene sett i forhold til de foreslåtte modellene

Det er videre behov for ytterligere avklaringer for å kunne ta stilling til hvordan de ulike modellene som er foreslått vil forholde seg til EØS-reglene. Det vises blant annet til at utvalgets utredning Kolstad har inntatt det standpunkt at den foreslåtte "transaksjonsmodellen" vil være i strid med EØS-avtalen.

Også på dette punkt er Kolstads konklusjon omstridt. Blant annet har professor dr.juris Finn Arnesen inntatt et annet standpunkt.

Forslagene om en "rettighetsmodell" eventuelt unntak fra reglene for vannfall som er direkte eid av kommuner og fylkeskommuner, har ikke blitt nærmere utredet i forhold til EØS-avtalen.

2. Ålesund kommunes syn på Hjemfallsutvalgets utredning

2.1 Ålesund kommune går inn for en transaksjonsmodell.

Transaksjonsmodellen som er foreslått av mindretallet sikrer at kommunale og fylkeskommunale eiere som ønsker å forbli eiere får adgang til dette. Denne modellen vil ikke føre til samme salgspres som lovtidspunktmodellen, og vil således i større grad bidra til å sikre fortsatt nasjonalt eierskap av vannkraftressursene. Ved at konsesjonstiden først begynner å løpe ved en eventuell transaksjon, vil hjemfall spres over tid, noe som vil bidra til å styrke muligheten for offentlig kontroll og styring.

Transaksjonsmodellen vil videre ivareta hensynet til dagens eiere ved at de opparbeidede kraftressurser som kommunal- og fylkeskommunal kraftproduksjon har bidratt med ikke blir overført til staten.

Ved at det er foreslått adgang til utleie fra kommunale og fylkeskommunale selskaper til andre, vil behovet for valgfrihet og dynamikk ivaretas når det gjelder drift av vannkraftressursene.

Ålesund kommune er enig i at det vil være nødvendig å sette terskelen for konsesjonspliktig transaksjon lavt for å unngå omgåelse av regelverket.

På grunn av de eksisterende usikkerheter i tilknytning til forholdet til EØS-regelverket, bør det som nevnt foretas nødvendige avklaringer med ESA før de nærmere rammer for en slik transaksjonsmodell oppstilles.

2.2 Ålesund kommune går subsidiært inn for en rettighetsmodell

Ålesund kommune slutter seg til mindretallets forslag om en rettighetsmodell dersom lovtidspunktmodellen vedtas. Rettighetsmodellen vil i større grad enn lovtidspunktmodellen dekke de tap dagens kommunale og fylkeskommunale eiere lider ved å få sin eiendomsrett beskåret. En slik ordning er rimeligere enn en kompensasjon på 1/3 til alle som måtte være eiere på hjemfallstidspunktet slik flertallets forslag innebærer.

2.3 Fordelingen ved lovtidspunktmodellen

Dersom lovtidspunktmodellen vedtas, er Ålesund kommune av den oppfatning at det vil være uheldig å la deler av verdien ved hjemfall gå til en større "vertsregion". Dette synes i liten grad å være i samsvar med den stilling og status slike regioner ellers har og vil dessuten kunne skape uklarheter når det gjelder fastsettelsen av hvilken "vertsregion" som er rette mottaker for disse verdiene.

Ålesund kommune mener derfor at de verdier som ikke tilfaller vertskommunen, bør tilfalle staten i sin helhet og heller komme samtlige av landets innbyggere til gode.

3. Konklusjoner

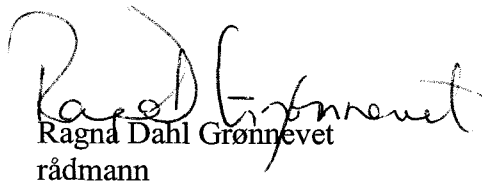
3.1 Ålesund kommune mener at det må foretas nærmere avklaringer av EØS-reglernes virkeområde innen vannkraftsektoren før arbeidet med forslag til endringer av dagens industrikonsesjonslov fortsetter. Herunder må det klarlegges om det overhode er nødvendig å foreta endringer i dagens regelverk.

3.2 Videre må det utredes i hvilken grad de foreslåtte alternativene tilfredsstillere EØS-reglernes krav. Herunder må det klarlegges om transaksjonsmodellen er i strid med EØS-avtalen, eventuelt innen hvilke rammer en slik modell kan iverksettes.

3.3 Ålesund kommune slutter seg til mindretallets forslag om en transaksjonsmodell, forutsatt at en slik modell vil være i samsvar med EØS-reglene.

3.4 Subsidiært støtter Ålesund kommune mindretallets forslag om en rettighetsmodell

3.5 Dersom lovtidspunktmodellen velges som foreslått av flertallet, går Ålesund kommune i mot at deler av verdien fordeles til fylkeskommunen eller tilsvarende "vertsregion".

Ragná Dahl Grønnevet
rådmann

Ruth-Louise Osborg
advokat

Kopi til:
KS, Postboks 1378 Vika, 0114 Oslo
KS Bedrift, Postboks 1378 Vika, 0114 Oslo

04/1944-161

SAKSPAPIR**HØRINGSUTTALELSE TIL NOU 2004: 26 HJEMFALL:****Dokumentinformasjon:**

<i>Saksbehandler:</i> Ruth-Louise Osborg <i>Tlf:</i> 70 16 28 12 <i>E-post:</i> postmottak@alesund.kommune.no	<i>ArkivsakID:</i> 2004001004 <i>JournalID:</i> 2005005106 <i>Arkiv:</i> K2-S11	<i>Avgjøres av:</i> F
--	---	-----------------------

Politisk behandling:

<i>Organ:</i> ÅLESUND FORMANNSKAP	<i>Møtedato:</i> 22.02.2005	<i>Sak nr.</i> 039/05
--------------------------------------	--------------------------------	--------------------------

Vedlegg

1. Høringsbrev av 1.12.2004 fra Olje- og energidepartementet
2. Utkast til høringsuttalelse

Bakgrunn

ESA (Efta Surveillance Authority) har anført at dagens utforming av hjemfallsreglene i industrikonsesjonsloven av 14.12.1917 strider mot EØS-avtalen fordi reglene innebærer en forskjellsbehandling til fordel for offentlige eiere som er i strid med prinsippene om fri etableringsrett og fri kapitalflyt.

Departementet nedsatte på denne bakgrunn et utvalg til å gjennomgå hjemfallsordningen og vurdere ulike alternative modeller.

Det oppnevnte hjemfallsutvalget avga den 30.11.2004 sin utredning, NOU 2004:26, til Olje- og Energidepartementet. Utredningen ble sendt på høring den 1. desember 2001 og høringsfristen er satt til 1. mars 2005, jf vedlegg 1.

Saksopplysninger

Flertallet i Hjemfallsutvalget går inn for en "lovtidspunktmodell" med hjemfall for alle kraftselskap. Hjemfall skal inntre 75 år etter en lovendring. Den som på hjemfallstidspunktet er konsesjonær, skal få beholde 33 % av kraftverket. Vertskommunens rett til inntil 1/3 av verdiene som hjemfaller er foreslått videreført med en trappetrinnmodell som i visse tilfeller er foreslått å gi en del av verdien til fylkeskommunen eller tilsvarende "vertsregion".

Et mindretall bestående av LO, KS og LVK (Landssamanslutninga av Vasskraftkommunar) går inn for en "transaksjonsmodell" som innebærer at nye hjemfallsregler først skal komme til anvendelse ved bestemte transaksjoner, som f. eks salg eller salg av aksjepost, fra eierens

side. Konesjonsperioden vil da regnes fra transaksjonstidspunktet. Mindretallet har presisert at den norske stat må sørge for en avklaring med ESA om hvordan en transaksjonsmodell kan innrettes for å sikre at EØS-reglene iakttas.

Dersom lovtidspunktmodellen vedtas, forslår mindretallet at det innføres en "rettighetsmodell" som gir dagens offentlige eiere som må avstå sine kraftanlegg vederlagsfritt til staten rett til 45 % av anlegget eller dets verdi.

KS har i forbindelse med høringsarbeidet presisert at det er viktig å få avklart den usikkerhet som eksisterer rundt EØS-avtalens anvendelsesområde, herunder de begrensninger EØS-avtalen legger på Norge i forbindelse med utformingen av nye hjemfallsregler.

Vurdering

Rådmannen har valgt å lage en egen høringsuttalelse som det fremgår av vedlegg 2. Høringsuttalelsen er i hovedtrekk i samsvar med mindretallets forslag.

Rådmannen vurderer det som viktig å presisere at det må arbeides for å avklare EØS-reglenes rekkevidde, både når det gjelder behovet for en endring av dagens regelverk og når det gjelder de ulike modeller som er foreslått.

Videre har rådmannen funnet grunn til å påpeke at det ikke synes å være grunnlag for at deler av verdien skal tilfalle en "vertsregion" slik det er foreslått.

Rådmannens innstilling:

Ålesund formannskap vedtar å sende slik høringsuttalelse til departementet som det fremgår av vedlegg 2.

Formannskapets vedtak

22.02.2005

Som rådmannens innstilling.

Votering:

Rådmannens innstilling enstemmig vedtatt.

RETT UTSKRIFT

Date: 23.02.05

Sign: